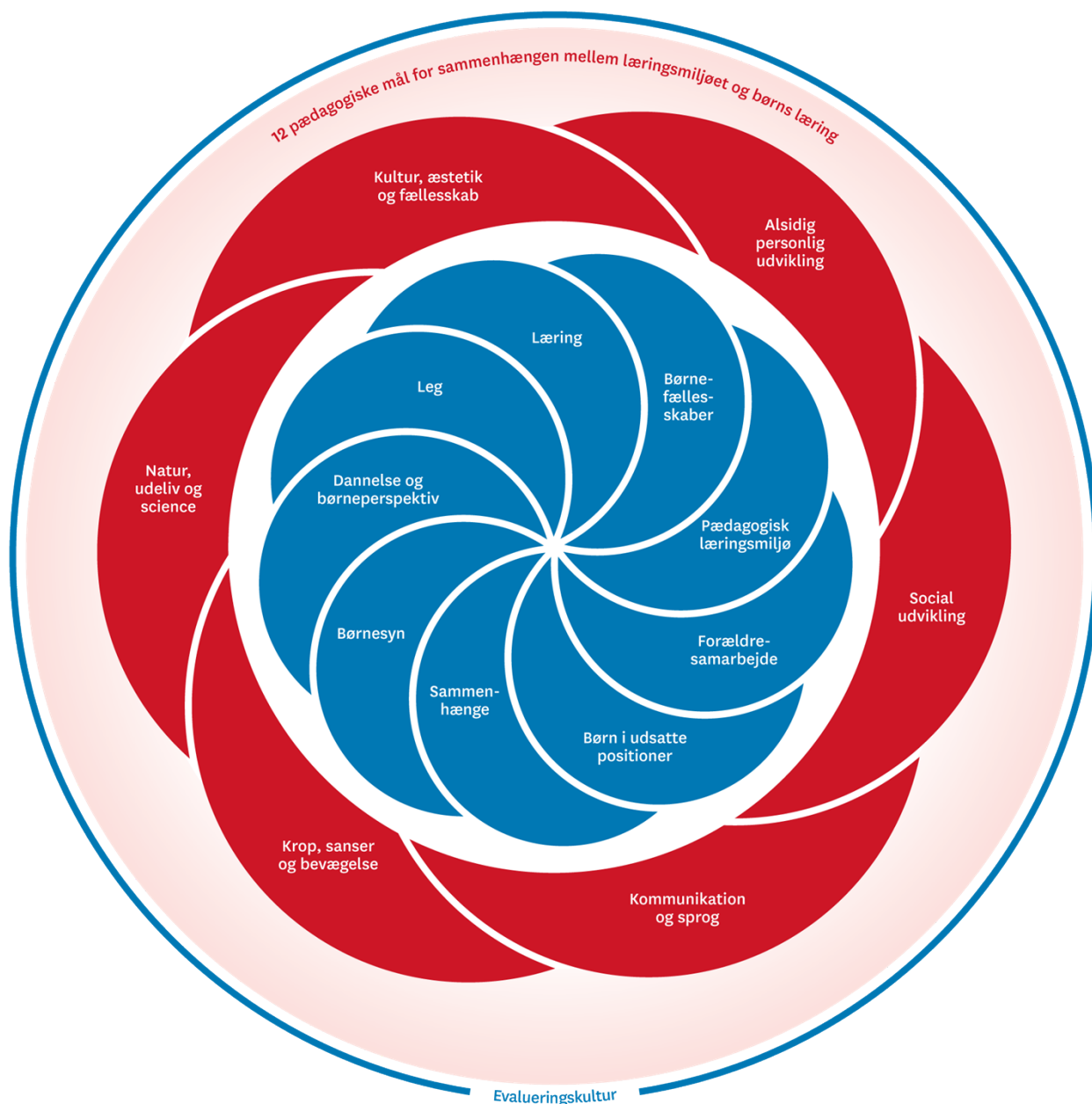

Pædagogisk læreplan for Langhøj Dagtilbud. 2024



Vi skaber børn med udsyn.

Den styrkede pædagogiske læreplan



Vi arbejder løbende på den pædagogiske læreplan, igennem drøftelser i personalegruppen, pædagogiske dage, forældremøder og bestyrelsesmøder.

Det har vi samlet til dette redskab.

Læreplanen er gældende for hele dagtilbuddet, såvel dagplejen som vuggestuen og børnehaven. I evalueringsafsnittet vil den differentierede måde at arbejde med læreplanen på komme til udtryk, afhængig af hvilken aldersgruppe der arbejdes med.

Hvem er vi i Langhøj Dagtilbud?



Langhøj dagtilbud er beliggende i Asp, et aktivt lokalområde 8 kilometer udenfor Struer by. Her er vi en del af Langhøj Landsbyordning. Vi er placeret i umiddelbar nærhed af vores skole og Langhøj hallen og i gåafstand til boldbaner, skov, legeplads og bæk.

Dagtilbuddet består af:

Vores **3 dagplejere**, hvoraf 2 bor i Asp og 1 bor i Vejrumstad. Hver dagplejer kan have op til 4 børn i alderen 0 år til 2 år og 11 måneder, hvorefter børnene starter i børnehave.

Vuggestuen hvor vi har plads til 30 børn, hvoraf de 6 pladser fortrinsvis er til gæstebørn fra dagplejen. Børnene i vuggestuen er opdelt på to grupper – Sommerfuglene og Humlebieerne. Der laves aktiviteter på tværs af grupperne. I vuggestuen er der ansat 4 pædagoger, 1 pædagogstuderende og 2 pædagogmedhjælper

Børnehaven med plads til 100 børn, dog har vi oftest mellem 55 og 75 børn. Børnehaven er inddelt i to afdelinger - Bækken og Reden. Børnene er opdelt årgangsvis fra opstart i børnehaven til overgang til førskole. I børnehaven er der ansat 6 pædagoger, 1 pædagogisk assistent og 3 pædagogmedhjælper.

Dagtilbuddet og to af dagplejerne er Grønne Spirer. Grønne Spirer er Friluftsrådets grønne mærkningsordning. Ligeledes er hele dagtilbuddet certificeret som Sangglad-institution. Vi har defineret vores kerneopgave som: Vores børn skal have de bedst mulige betingelser for udvikling og trivsel. For at lykkes bedst med kerneopgaven tager vi i vores pædagogiske arbejde udgangspunkt i KRAP – Kognitiv, Ressourcefokuseret, Anerkendende Pædagogik. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og møder børn, forældre og kolleger med en anerkendende tilgang.

Med vores pædagogik bestræber vi os på at skabe et trygt, rart og lærende miljø for vores fælles børn i Langhøj Dagtilbud. Vi er meget bevidste om det vigtige tidspunkt, vi tager del i børnenes liv på, og det tager vi meget alvorligt. Vi tager udgangspunkt i vores relationer, barn/voksen, barn/barn og voksen/voksen. Vi arbejder ud fra børnenes nærmeste udviklingszone, både individuelt og i børnenes gruppe. Det gør vi både i børnenes aldersopdelte grupper og i små grupper. Vi bestræber os på at skabe et læringsmiljø, hvor vi veksler mellem at gå foran, ved siden af og bag ved børnene i deres læringsprocesser. Vi er bevidste om og arbejder løbende ud fra de 6 læreplanstemaer i alle situationer i hverdagen, ligesom vi tager udgangspunkt i den kommunale børn og unge politik – "Lyden af glade børn og unge".

Vi finder det essentielt at have et åbent og godt samarbejde med vores forældre, samt at få drøftet vores pædagogik, beskrevet vores indsatser og skabt størst mulig sammenhæng imellem den hverdag og det børnesyn, børnene møder hjemme og hos os i institutionen.

Pædagogisk grundlag



Den pædagogiske læreplan er udarbejdet med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som er kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i Langhøj Dagtilbud.

De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Alle vores børn skal høres og tages alvorlige, dette er et led i starten på deres dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker f.eks. gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns tryghed, kendskab og kompetencer frem til deres overgang til skolelivet. Vi har udarbejdet overgangs ritualer, så børnene føler størst mulig genkendelighed og tryghed i deres overgang.

Vores definerede kerneopgave:

**”Vores børn
skal have de bedst mulige betingelser
for udvikling og trivsel.”**

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv. Leg, læring og børnefællesskaber.

Vi ser det enkelte barn have værdi i sig selv og som værende unikt. Derfor værner vi om børns ret til at være børn, til at være forskellige, samt at udvikle sig i forskelligt tempo. Vi har fokus på at skabe omsorg, tryghed og nærvær til børnene. Samtidig stimulerer og udfordrer vi børnene for at understøtte deres trivsel, læring og udvikling. Vi opfatter grundlæggende børn som kompetente og selvstændige. Derfor møder vi børnene med positive forventninger og tillid. Vi ser børnene som aktive medskabere af egen læring og udvikling i rammer, som de voksne er ansvarlige for. Det er vigtigt, at børn bliver set, forstået og inkluderet i fællesskabet. Vi ønsker at skabe glæde og læringslyst hos børnene igennem anerkendelse og ressourcefokuserende pædagogik.

I et læringsmiljø, der tager udgangspunkt i børnenes perspektiver og bidrag, stimulerer og udfordrer vi børnene for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse. Vi værner om børns ret til at være forskellige og udvikle sig i deres eget tempo, med ret til leg og selvbestemmelse.

Børn har brug for omsorg, tryghed og nærvær for at kunne lære og udvikle sig. Det er vigtigt, at børn oplever anerkendende relationer og bliver inkluderet i fællesskabet. Vi ønsker at skabe glæde og læringslyst hos børnene igennem en anerkendende og ressourcefokuseret pædagogik, hvor der er plads, tid og ro til at være barn.

Læringsmål:

- Barnet skal føle sig værdifuldt.
- Barnet skal opleve nærvær, omsorg og tryghed.
- Barnet skal opleve udfordringer ift. nærmeste udviklingszone.
- Barnet skal opleve trivsel, læring og udvikling.
- Barnet skal udvikle sig til at være kompetent og livsduelig.
- Barnet skal være aktiv medskaber af egen læring og udvikling.
- Barnet skal føle sig set, forstået og inkluderet i fællesskabet.

I praksis:

- Arbejder vi mod at skabe en tæt relation til barnet, så det føler sig tryk i mødet omverdenen.
- Er vi nysgerrige, engagerede og støttende ift. barnets ressourcer og kompetencer. Derved skabes glæde og læringslyst hos barnet.
- Tager vi udgangspunkt i barnets erfaringer og interesser.
- Møder vi barnet i sin nærmeste udviklingszone og planlægger aktiviteter derefter.
- Anerkender vi barnets personlighed og følelser.
- Inddrager vi barnet i beslutninger, f.eks. hvad det vil lege, spille, synge osv.
- Inddrager vi barnet i de daglige rutiner, f.eks. dække bord, rydde op, tage tøj på
- Lytter vi til barnets bidrag, både når der er tale om planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg eller rutinesituationer.
- Lytter vi til barnets behov og hvad det vil udtrykke.
- Skaber vi et læringsmiljø, der giver tid til barnets fordybelse, læring og udvikling.

- Støtter vi barnet i at blive en del af fællesskabet.
- Støtter vi barnet i den handling, det vil udføre.
- Opmuntrer vi barnet til at udfordre sig selv i forskellige sammenhænge.
- Møder vi barnet med positive forventninger og tillid.
- Støtter vi barnet i sociale relationer og i at løse konflikter.



Dannelse

Det er blandt andet gennem leg og samspil med andre børn og voksne, at børnene finder og skaber mening med livet. De voksne skal være med til at udvikle barnets selvværd, dets evner og færdigheder. Barnet bliver et aktivt og ansvarligt menneske som er i stand til at handle respektfuld både i forhold til sig selv, sine medmennesker og omgivelser.

Børnene møder empatiske, nærværende og autentiske voksne i det sociale fællesskab, som en daginstitution er. Vi giver børnene mulighed for at være medskabende i fællesskabet. Børnene lærer at vise omsorg for hinanden og respektere, at alle ikke er ens. Det er vigtigt, at de voksne går forrest og viser sig som gode rollemodeller. Vi skaber et miljø, hvor der er plads til at fejle, til at prøve igen og komme videre derfra.

Vi lærer børnene at navigere i forskellige arenaer, både i børnehaven og i det omkringliggende samfund. Vi hjælper børnene til at få en social forståelse, hvor de kan aflæse andres hensigter og reagere hensigtsmæssigt herpå.

Børnene har ret til at have deres egne meninger og holdninger, men samtidig skal de have respekt for det fællesskab, de er en del af.

Gennem det daglige arbejde oplever børnene at have medindflydelse på deres egen dagligdag i børnehaven. De oplever demokrati gennem hensyntagen til andre, som f.eks. det at vente på tur o.lign.

Børneperspektiv:

I dagtilbuddet er børneperspektivet udgangspunkt for vores læringsmiljøer. Det er yderst vigtigt, at vi har fokus på, hvad der rører sig blandt børnene, for at vi kan tage udgangspunkt i dette i

indretningen af vores læringsmiljøer og derigennem give alle børn de optimale muligheder i deres individuelle udvikling.

Læringsmål:

- At skabe læringsmiljøer, der er støttende for barnets udvikling
- At der er plads til barnets egne initiativer
- At vi følger børnenes spor
- At vi er nærværende, nysgerrige og følger op på børnenes initiativer
- At der hele tiden er synlige voksne til stede og tilgængelige for børnene

I praksis:

- Er vi på gulvet med og hos børnene
- Er vi aktivt deltagende på børnenes præmisser ud fra deres initiativer
- Er vi til stede, lyttende og observerer, hvad de giver udtryk for verbalt og nonverbalt
- Stiller vi åbne spørgsmål
- Er vi åbne for børnenes forslag til aktiviteter
- Er vi igangsættende med aktiviteter indenfor de nye styrkede læreplanstemaer
- Vil vi løbende lave børnesamtaler for at finde ud af det enkelte barns interesser både ude og inde

Leg og læring:

Med læring, mener vi ikke traditionel undervisning, som f.eks. i skolen, hvor læreren underviser børnene i et bestemt fag eller emne. Læring i dagtilbud sker blandt andet gennem leg, legen er med til at udvikle børnenes sprog, fantasi, nysgerrighed og identitet. Legen kan være styret og organiseret af børnene selv, eller det kan være den voksne som organiserer legen for børnegruppen eller enkelte børn.

Læring sker gennem planlagte voksenstyrede aktiviteter, børnenes selvorganiserede aktiviteter og gennem rutiner. Børnene skal have plads og rum til både fysiske og psykiske udfoldelser, da børnene lærer gennem deres sanser, gennem deres handlinger og ved at bruge deres krop. Læring sker såvel i samspil med andre børn, som gennem samspil med de voksne.

Relationer mellem barn/barn og barn/voksne er af stor betydning for børns læring. Børnene skal være sammen med empatiske og nærværende voksne, som har en legende og eksperimenterende tilgang til aktiviteterne. Personalet stimulerer og giver opbakning til børnenes interesser og til det, som børnegruppen er optaget af. Personalet skal arbejde med det, som kan være svært eller udfordrende for børnene. Læring sker gennem fordybelse og bearbejdning, gennem anerkendelse og succesoplevelser. Tryghed og trivsel er fundamentalt for børns læring. Læring finder sted hele dagen igennem. Det kan f.eks. ske gennem planlagte læringsaktiviteter, som f.eks. kreative aktiviteter, bevægelse o.lign, hvor de voksne har fokus på helt konkrete ting, som børnegruppen arbejder med, ved samling for børnegruppen hvor der tales om ugedage, månedens navn, vejret osv.

Læring sker også gennem de daglige tilbagevendende rutiner. Frokosten giver mulighed for at tale om, hvor maden kommer fra, om sund/usund mad osv. I garderoben skal der findes ud af, hvilket tøj det er fornuftigt at have på ud på legepladsen, og mange andre lignede situationer i dagligdagen.

Forældrene er vigtige aktører, det er forældrene, som har det primære ansvar i forhold til børnenes trivsel, læring og dannelse, derfor er det af stor vigtighed, at forældrene og personale er i dialog om, hvordan der i fællesskab kan arbejdes med barnets trivsel og læring.

I Langhøj Dagtilbud bruger vi forskellige metoder for at sikre os, at børnene får den mest optimale læring. På baggrund af det enkelte barns udvikling, tilrettelægges aktiviteterne for såvel gruppen, som for det enkelte barn. Vi udarbejder aktionslæringskemaer for arbejdet i de små grupper, samt de længerevarende aktiviteter, indsatser eller temauger. Dette er også udgangspunktet for evaluering og fastsættelse af nye læringsmål. Der tages altid udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone og her arbejdes der videre fra.



Det er vores ansvar at fremme barnets læring, idet vi i hele dagtilbuddet fra dagplejen til førskolegruppen skal tilbyde læringsmiljøer tilpasset børneperspektivet og børnegruppens sammensætning. Læringsmiljøet omhandler såvel det fysiske rum som de relationer, der skabes mellem barn/voksen og barn/barn.

Læring skal forstås bredt, idet barnet leger og lærer hele dagen igennem. Vi tænker bevidst læring ind i såvel rutinesituationer, pædagogiske forløb med børnene (spontant som planlagt) samt giver plads til børnenes selvskabende aktiviteter/lege. Det er i høj grad vores opgave at samarbejde med forældregruppen om den leg og læring, der finder sted, så barnet derved opnår størst mulig sammenhæng mellem dagtilbud og hjem.

Læringsmål:

- Fokus på tillid og nærvær i relationen barn/voksen.
- Skabe rum for og deltage i børnenes leg og selvudfoldelse/eksperimenteren.
- Anerkendende og legende tilgang til barnet.
- Fremme barnets selvværd.
- Fremme barnets evne til at indgå i sociale fællesskaber.
- Finde barnets nærmeste udviklingszone og føre det videre.
- Indrette de fysiske rammer (både ude og inde) ud fra børneperspektivet.
- Tænke læringsbegrebet ind i rutinesituationer.
- Fremme forældresamarbejdet.
- At skabe et læringsmiljø, der understøtter sundhed, udvikling, leg og læring.

I praksis:

- Skaber vi nære relationer via primær kontakt-funktionen.
- Er vi til stede og aktiv lyttende i samværet med barnet, så barnet oplever tryghed og omsorg.
- Er vi anerkendende og accepterer barnets personlighed.
- Sætter vi ord på barnets følelser
- Opfordrer vi børnene til at hjælpe hinanden.
- Styrker vi barnet i at blive selvhjulpent.
- Giver vi tid og rum for, at børnenes leg optimeres både med og uden voksendeltagelse.
- Medtænker vi overskuelighed/tydelighed samt børneperspektivet i vores indretning. Det skal være tydeligt for alle, hvad man kan lege i rummenes/legepladsens forskellige legezoner.
- Finder vi barnets ressourcer, udvikler videre herfra og giver barnet passende udfordringer.
- Vi højner nærværet og mindsker støjniveauet ved at opdele børnene i små grupper.
- Skaber vi legemiljøer i udvikling ud fra de behov, vi ser i børnegrupperne.
- Reflekterer vi over fælles værdi- og normsæt i forhold til dannelse i spisesituationer.
- Går vi i åben og ærlig dialog med forældrene omkring deres barns udvikling.
- Er vi opmærksomme på, at personalet agerer empatisk overfor hinanden.
- Videreformidler vi vores pædagogik på forældremøder, til forældresamtaler og i den daglige kontakt med forældrene.

Børnefællesskaber:

Alle børn skal have mulighed for at opleve livsduelighed og føle sig som en del af et børnefællesskab. Vi har ansvaret for at støtte børn med forskellige udfordringer og sikre, at alle børn deltager i børnefællesskaber. Desuden er det vores opgave at skabe balance mellem det enkelte barn og fællesskabet. Vi er meget bevidste om, at børnefællesskaber spejler sig i voksenfællesskaberne.

Børn skal have mulighed for at være medskabende i børnefællesskaberne. Vi kigger på det individuelle barns mestring, og guider og støtter det ind i børnefællesskabet. Det gør vi med respekt for barnets ret til at vælge til og fra samtidig med, at vi støtter op om barnets deltagelse i børnefællesskabet. Det er værdifuldt, at barnet mærker, at det er en del af børnefællesskabet. Vi skaber et miljø, hvor barnet indgår i relationer og knytter venskaber, hvor børnene hjælper til og drager omsorg for hinanden. Vi inddrager barnet i de demokratiske processer.

I praksis:

- Opfordrer vi børnene til at sætte ord på, hvem de kunne tænke sig at lave legeaftaler med, ligesom vi støtter børnene i at se nye og andre/flere muligheder.
- Går vi ture ud af huset og får fællesoplevelser.

- Tager vi udgangspunkt i børnenes initiativer, ønsker og planlægger ud fra disse.
- Afholder vi samlinger/ Sangglad og lign. hvor alle kan komme til orde og være deltagende.
- Som voksne er vi bevidste om at være gode rollemodeller i den måde, vi omgås hinanden.

Det er værdifuldt for børnefællesskabet, at børnene udvikler sproget i samspil med andre. Kommunikation og sprog er centralt for at danne relationer, indgå i fællesskaber og vedligeholde venskaber.

Vi er bevidste om det nonverbale sprog og hvilken betydning det kan have for fællesskabet. Det er værdifuldt, at barnet og den voksne har en anerkendende tilgang til hinanden.

I praksis:

- Har vi legerelationer på tværs af alder/ årgange.
- Holder vi samlinger med børn i mindre grupper, hvor det enkelte barn har ro til at lytte og forstå et budskab, være deltagende, fortælle samt lytte til de andre børns fortælling. Her opfordres det enkelte barn til at komme med ideer til indhold.
- Lærer vi børnene at løse konflikter via dialog.
- Er måltidet en af vores fællesskabsskabende rutiner, hvor kommunikationen er i fokus.

Det er værdifuldt, at børnene oplever glæde ved fysisk aktivitet i leg/pædagogisk aktivitet med andre børn.

I praksis:

- Inddrager vi børnene i omsorg for hinanden - at trøste og puste.
- Har vi samling, hvor børnene lærer at være i centrum, men også at vente på tur.
- Laver vi aktiviteter til samlinger, hvor vi stimulerer de forskellige sanser, bl.a. lytte, føle og udføre handlinger.
- Opfordrer vi børnene til at hjælpe hinanden i garderoben for bl.a. at styrke børnerelationer.

Naturen giver et særligt rum for at styrke aktiv lytning og nysgerrighed, ligesom naturens rum kan udvide børnenes deltagelsesmuligheder i fællesskabet på tværs af alder, køn, kultur og interesser.

I praksis:

- Har vi en varieret legeplads med mange aktivitetsmuligheder, hvor børnene kan få rum til at skabe forskellige børnefællesskaber.
- Lader vi legepladsen og dens materialer være springbræt til leg og fantasi i fællesskabet.
- Giver vi børnene tid til fordybelse uden afbrydelser.
- Lader vi børnene undersøge, eksperimentere og sanse naturen. f.eks. røre sneen, regnormen osv.

Kultur er en skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet. Gennem børnefællesskabet får børnene mulighed

for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden. Vi skaber derfor et børnefællesskab, der formidler glæde ved æstetiske oplevelser.

Det er værdifuldt, at barnet får kendskab til egen og andres kulturelle baggrund og traditioner. Det er ligeledes værdifuldt, at barnet bliver medskaber af kulturen i børnefællesskabet.

Langhøj Dagtilbud er certificeret som Sangglad-daginstitution, da vi ønsker at skabe en kultur, hvor sang og musik er en naturlig del af hverdagen. Vi har samarbejdet med Sangens Hus på at forankre sang og musik som en del af den pædagogiske faglighed. Sammen med børnene øver vi puls og rytme, at synge i forskelligt tempo, at synge med varieret stemmebrug, call-respons, at improvisere og bruge rekvisitter. Vi oplever, at sang, bevægelse og musik skaber glæde, fællesskab og samhørighed. Samtidig styrker det børnenes sociale kompetencer, indlærings- og koncentrationsevne samt kulturelle forståelse. Sangglad understøtter også vores pædagogiske grundlag og inddrages som en naturlig del af de forskellige læreplanstemaer.

Langhøj Dagtilbud er også en Grønne Spirer-institution. Grønne Spirer er Friluftsrådets grønne mærkningsordning for institutioner og dagplejere. Med Grønne Spirer ønsker vi at synliggøre vores arbejde for en grønnere hverdag.

Naturen er livsbekræftende, spændende og lærerig, og vi får mulighed for at komme på inspirerende kurser med Grønne Spirer, og kan rekvirere materiale til inspiration for de voksne, så vi kan tilbyde børnene varierede naturoplevelser. For os handler det om udeliv, natur, madlavning på bål, aktiviteter sammen med børnene og selve glæden ved både at bruge og være ude i naturen.

Vi er en Grønne Spirer-institution, fordi vi mener børn skal

- Lege i skulderhøjt græs
- Se en haletudse blive til en frø
- Spise ude i snevej
- Spise af naturens skatkammer
- Opleve skoven og naturens lyde
- Blive bevidste om liv og død
- Lære at bruge en dolk eller sav
- Vide hvor maden kommer fra
- Kende dyrene omkring os
- Opleve årstidernes skiften og lave ting af naturmaterialer
- Opnå tryghed ved naturen og kunne have småkravl i hånden

Pædagogisk læringsmiljø



Det pædagogiske læringsmiljø skal være trygt og stimulerende for børnenes læring hele dagen. Vi skaber læringsmiljøer, hvor børnene får mulighed for at trives, lære og dannes. Det sker gennem leg, voksenplanlagte aktiviteter, børnenes egne aktiviteter, spontant opståede aktiviteter og gennem de mange daglige rutiner. Det pædagogiske læringsmiljø inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet. Vi har fokus på, hvad der rører sig blandt børnene, så vi kan give alle børn de optimale muligheder i deres individuelle udvikling. Vi tager udgangspunkt i vores relationer, barn/voksen, barn/barn og voksen/voksen. Vi arbejder ud fra børnenes nærmeste udviklingszone, både individuelt og i børnenes nærmeste gruppe. Dette gør vi både i børnenes aldersopdelte grupper og i helt små grupper. Vi bestræber os på at skabe et læringsmiljø, hvor vi veksler imellem at gå foran, ved siden af og bag ved børnene i deres læringsprocesser.

I børnehaven er børnene opdelt i årgange. Hver årgang har tilknyttet tre voksne. Herigennem får børnene mulighed for at skabe gode relationer til hinanden og til deres faste voksne. Alle grupper har deres egen base, hvor det er muligt at have børnene i mindre grupper, f.eks. har hver voksen 6-7 børn i forbindelse med spisning. Dette giver mulighed for nærvær, tryghed og genkendelighed, så alle børn bliver set og hørt. Herved kan det enkelte barn få den nødvendige hjælp og støtte. I vuggestuen er børnene opdelt i to grupper med tre faste voksne på hver gruppe. Dette giver tryghed og overskuelighed, og børnene kan danne tætte relationer til både børn og voksne. Såvel i vuggestuen som i børnehaven tilgodeser vi det enkelte barns læring ved at dele børnegruppen op i små grupper. Det kan f.eks. være børn, som har brug for intensiv sprogtræning, børn som har motoriske udfordringer o. lign.

Læringsbegrebet knyttes ofte til planlagte aktiviteter, men hovedparten af den daglige læring ligger i vores daglige rutiner. Hverdagsopgaver er lette at forstå for børn, da de ofte er konkrete. Her kan børnene bidrage og opleve sig som en del af fællesskabet, hvilket giver en følelse af vigtighed. Det kan f.eks. være i forbindelse med måltiderne, hvor børnene deltager i borddækning i det omfang de formår i forhold til deres alder og udvikling. De øver sig i at hælde vand op i glasset, selv smøre madder osv. I garderoben hjælper børnene med at finde ud af hvilket tøj, der er fornuftigt at have på ud på legepladsen. Børnene støttes i selvhjulpethed ved at blive givet roen og tiden, f.eks. til selv at tage overtøj på. Tiden og roen til det enkelte barn er signifikant, f.eks. taler vi og synger med barnet, mens bleen skiftes. Her får barnet stimuleret sin følelsesmæssige tilknytning og sproglige udvikling.

Samarbejde med forældre om børns læring



I Langhøj Dagtilbud er samarbejdet med forældre en vigtig del af vores daglige virke. Forældrene er klart dem, der har størst viden omkring deres børn. Dermed er de en vigtig samarbejdspartner i det at skabe bedst mulig udvikling og trivsel for det enkelte barn - både generelt og her i Langhøj Dagtilbud. Personalet besidder til gengæld en faglig viden, som kombineret med forældrenes viden kan bidrage til at skabe den bedste mulighed for barnets udvikling og trivsel.

Samarbejdsflader i Langhøj Dagtilbud:

- Den daglige snak og sparring i forhold til barnets trivsel og udvikling både i dagtilbuddet og hjemmet.
- Forældresamtaler ved alle overgange, samt generelle udviklingssamtaler. Forældrene og personalet kan desuden altid planlægge en samtale, hvis der er behov for dette. Ligesom vi kan afvikle netværksmøder efter behov.
- Vi kan også gøre brug af vores faglige team på PPR tid, på fagprofessionel respons og med vores fremskudte socialrådgiver, for at maximere den ekspertise vi kan samle omkring det enkelte barn; ligesom vi internt i huset, sparrer med hinanden bl.a. via vores AL/supervision. Dette er igen for at optimere den bedste løsning for det enkelte barn. Dette defineres yderligere på side 33.
- Vi har årligt et forældremøde, hvor vi starter ud med fælles indlæg, f.eks. vores overordnede pædagogik, Sangglad, foredrag el.lign. - emner, som er relevante for alle i hele dagtilbuddet. Dernæst er der møder i alle afdelinger, hvor dagligdagen og pædagogikken drøftes og reflekteres.
- Vi gør brug af forskelligt dialogværktøj i kommunikationen med forældrene. Det kan være Aula, hjemmeside, nyhedsbrev, månedskalender osv.
- Dagtilbuddet er altid åben for forældrenes ønske om, at deltage i hverdagen i afdelingerne.
- Vi skaber mulighed for, at både forældrene og nærmeste familie kan mødes ved forskellige arrangementer med dagtilbuddet som omdrejningspunkt. Det kan være ved legepladsaften, kast over bækken, bedsteforældredage osv.
- En velfungerende fællesbestyrelse, der tager del i og medansvar for at skabe et godt dagtilbud og Landsby ordning.

I Langhøj Dagtilbud sætter vi pris på alle de forældre-input, vi kan få. Vi gør brug af forældrenes muligheder for at støtte op om børnenes læring gennem de særlige ekspertiser, der findes blandt forældrene. Det være sig at besøge en kyllingefarm og lære om kyllingernes liv; besøg af en frugtavl, som introducerer børnene for æblets vej fra træ til most; praktiske folk, som istandsætter vores legeplads i samspil med børnene og os mm.

Børn i udsatte positioner



Med udgangspunkt i vores børnesyn arbejder vi videre med indsatser for vores udsatte børn. I Langhøj Dagtilbud betragtes et barn som udsat lige så snart barnet har et særligt behov. Det kunne f.eks. være at have svært ved relationsdannelse, at have sproglige udfordringer, en diagnose etc.

I dette arbejde er vores forældresamarbejde endnu vigtigere end ellers. Vi inddrager forældrene og deres arenaer, så vi alle bliver så kloge som muligt på det enkelte barn og den indsats/støtte, vi alle oplever barnet har brug for i den pågældende situation.

Det er vigtigt med åbenhed, så vi skaber forståelse i forældregruppen for, at ikke alle børn får den samme type opmærksomhed. Det, nogle børn lærer i større grupper, skal enkelte børn læres i mindre grupper, for at opnå den samme eller lign. udvikling.

Den tidlige indsats er livsvigtig. Vi vil derfor være på forkant med det enkelte barns udfordringer og ikke vente for længe på at søge faglig hjælp. Her vil vi ud fra vores erfaringer, samt barnets udviklingsniveau, gøre brug af vores faglige team på PPR tid, på fagprofessionel respons eller/og med vores fremskudte socialrådgiver, for at maximere den ekspertise vi kan samle omkring det enkelte barn; ligesom vi internt i huset, sparrer med hinanden bl.a. via vores AL. Dette er igen for at optimere den bedste løsning for det enkelte barn.

Børn med særlige behov vil, foruden arbejdet i den større gruppe, blive arbejdet med i mindre grupper. Her vil vi ud fra nærmeste udviklingszone opsætte handleplaner for det enkelte barn, som vil blive brugt som udgangspunkt for arbejdet. Disse tiltag vil revurderes løbende, både ud fra det forløb, der er sat i gang, og den udvikling vi ser.

Vi bestræber os på at danne disse grupper, så barnet får mulighed for både at føle sig kompetent og samtidig have noget at stræbe efter.

Handleplaner og særlige forløb vil altid blive udarbejdet i samråd med forældrene og ud fra de særlige behov for støtte, vi måtte se ved det enkelte barn



Sammenhæng og overgange i børnenes liv



Der vil i løbet af barnets tid i dagtilbuddet være flere overgange.

- Fra hjem til vuggestue/dagpleje.
- Fra vuggestue/dagpleje til børnehave.
- Fra børnehave til skole.

I overgangene er det vigtigt barnet oplever, at der er en glidende overgang imellem det som barnet kommer fra, til det som bliver barnets nye hverdag. Derfor er det essentielt, at barnet bliver mødt på den bedst mulige måde, når det starter. Derfor sørger vi for, at alle får videreformidlet den viden de har om barnet. Det kan være forældre, sundhedsplejerske, dagplejer, pædagoger etc. Vi skaber brobygningen vha. flere samtaler, gentagne besøg i det nye, og langsom indkøring. Dette, så der skabes så tryk og god en overgang som muligt, for både barnet og forældrene.

En af de store overgange er fra hjemmet til dagplejen/vuggestuen. Her udarbejder vi i samarbejde med forældrene en plan for den bedst mulige opstart for det enkelte barn. Ud fra forældrenes kendskab til barnet indsluser vi barnet i det trykkest mulige tempo for barnet og for forældrene.

Overgangen fra dagpleje/vuggestue til børnehaven er ofte en noget mere glidende overgang, da dette er en verden barnet igennem sin dagpleje/vuggestue tid løbende får mere og mere kendskab til. Også ved denne overgang, gør vi brug af både overleveringssamtaler og besøg. Ved denne overgang vil både forældre og personalet fra afgivende afdeling være involveret i opgaven – for at gøre overgangen så glidende og nem for det enkelte barn som muligt.



I overgangen fra børnehave til skole arbejdes der, foruden alt det tidligere beskrevne, også med et pædagogisk samarbejdsgrundlag, samt et samarbejdsgrundlag for den gode overgang, som vi har udarbejdet i samarbejde med Langhøjskolen. Dette så børnene mere målrettet bliver støttet og klar til at indgå i skolen, samt at overgangen til skolen også bliver så let som muligt for det enkelte barn. En medarbejder fra børnehavens store gruppe følger børnene over i førskolen og bliver i gruppen fra maj til august.

Gennem det pædagogiske samarbejdsgrundlag arbejder vi i både børnehavens storegruppe og skolens førskolegruppe med dette:

Fællesskabsfølelsen

- Vi arbejder med børnenes forståelse/oplevelse af at være en del af et fællesskab. Vi arbejder med dette i både den store og i mindre grupper, ud fra børnenes nærmeste udviklingszone.
- Vi skaber ro ved hjælp af at tælle ned. 5,4,3,2,1.- så forventer vi, at der er ro

Sociale relationer og venskaber

- Vi støtter op om, at børnene laver legeaftaler i huset og vi vil holde dem op på at holde indgåede aftaler.
- Opgaver/samarbejde i og omkring dagligdagen. F.eks. dække bord og rydde af igen. Sortere legetøj og samarbejde om oprydning efter leg.
 1. Vi vil arbejde med temaet "Venskab".
 2. Visualisere venskab vha. billeder billeder/fotos af venskaber.
 3. Den røde stol/Dagens ven.
 4. Den voksne udvider børnenes begrebsverden.
 5. Arbejde med konceptet "bedste ven".

Mål:

- At støtte barnet i, at kunne have flere bedste venner.
- At sætte grænser for sig selv.
- At kunne sige stop - gerne med flere ord. Eksempelvis :”Stop, hold op... med at slå osv.

Sociale kompetencer

- Vi vil arbejde med "regellege".
- Skabe forpligtende venskaber og fællesskaber.
- Støtte børnene i at kunne håndtere modgang på en hensigtsmæssig måde.
- Støtte børnene i at være venner/trøste hinanden.
- Anerkende barnets kamp for at flytte sig og udvikle sig.
- Verbal kommunikation
- Sociale normer.
- Ud fra barnets nærmeste udviklingszone vil vi støtte børnene i at udvide sine kompetencer.

Pædagogik:

- Vi roser børnene, når de øver sig - ikke når de sejrer eller lykkes.

Omsorgskompetence:

- At puste på
- At æ/trøste andre.
- At aflæse andres kropssprog, mimik, osv.
- At tage hensyn til hinanden.

Social ansvarlighed/indgå i ikke-selvvalgte lege.

- Samling i førskolegruppen: Før var der en stor samling dagligt i "storegruppen". Nu er der også samling i mindre grupper, så alle kan være med. Således kan børnene være aktivt deltagende på eget niveau, set ud fra den enkeltes nærmeste udviklingszone og læring. Herved ved vi, at børnene lærer noget og vi behøver derfor ikke antage/forvente det. Herfra udvider vi de mindre grupper gradvist i takt med børnenes læring og evne til at rumme det.

Selvhjulpenhed:

Vi arbejder hen imod:

- At vinke farvel uden voksenhjælp.
- At kunne sige "godmorgen" og svare (verbalt), når barnet bliver talt til (også når mor eller far er der).
- At kunne iføre og afføre sig sit tøj, lyne lynlåse, knappe knapper etc.
- At tørre sig selv efter toiletbesøg og huske at vaske sine hænder.

Konfliktåndtering ved hjælp af verbal kommunikation:

- De voksne træder et skridt tilbage og forholder sig mere afventende og observerende. Det pædagogiske personale lader i højere grad børnene komme med egne løsningsforslag.

- Kravene til børnenes koncentration øges gradvist, set ud fra nærmeste udviklingszone.
- At styre eget fokus og krav om fokus i voksenstyret retning.
- At øve sig på at skrive eget navn.
- Tegne "månedstegning".

Ved måltiderne:

- Vi øver os i at vente med at begynde at spise til der siges "vær så god" og alle børn har mad på deres tallerken.
- Vi arbejder med stemmeføring og tonelejet ved bordet.
- Vi hjælper hinanden og værdsætter roen ved bordet.
- Vi øver almindelig god bordskik ved måltiderne, samt det at spise "pænt" med kniv og gaffel.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

I vores lokalsamfund har vi forskellige muligheder for lokale samarbejdspartnere, såsom skole, hallen, plejehjem, idrætsforeninger, spejdere, aktive borgere, kirken og lokale virksomheder. Desuden har vi mulighed for at gøre brug af forskellige kulturtilbud i Struer by f.eks. børnebibliotek, museum og lignende.

Vi har et etableret samarbejde med:

- Vores skole, f.eks. inviteres børnehaven, når eleverne laver koncerter, skuespil, luciaoptog og lign. De ældste børn er på besøg på skolen inden deres opstart i førskolen.
- Plejehjemmet, hvor børnene slår katten af tøndemælken sammen med beboerne, kommer og synger for og med beboerne, bager pebernødder og går luciaoptog.
- Spejderne, hvor vi gør brug af de udendørsfaciliteter, de har i spejderskoven.
- Kirken, som holder juleafslutning med gudstjeneste for børnene.
- Den lokale købmand, hvor vi laver udstilling med børnenes kreationer.

- Lokale landmænd, hvor børnene får mulighed for at følge høstarbejdet eller komme tæt på dyrene.
- Hallen, hvor vi har mulighed for at lave aktiviteter, som er mere pladskrævende.

Vi har en meget engageret forældregruppe, som deltager på mange forskellige måder i dagtilbuddet, f.eks. som ekstra hænder på ture, bage kager til arrangementer, reparere en trillebør m.m. Hvert år efter sommerferien afholder vi legepladsaften, hvor forældre, personale og børn reparerer og laver nye projekter på vores fælles legeplads.

Desuden bruger vi børnebiblioteket, både i forbindelse med lån af bøger og arrangementer, som højtlesning, optræden osv.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

I Langhøj Dagtilbud oplever børnene et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, som fremmer deres trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Forskning peger på, at høj kvalitet i de fysiske og sociale læringsmiljøer i dagtilbuddet har stor betydning for børnenes læring og udvikling. Vi interesserer os særligt for, hvordan rummenes udformning og indretning har betydning for dagtilbuddets sociale liv og derigennem for børnenes udvikling og læring. Rummene skal medvirke til at fremme gode læringsoplevelser.

- Indenfor er stuerne indrettet med forskellige funktioner og legemuligheder. Det skal være tydeligt for børnene, hvad rummet giver af legemuligheder, rummets indretning skal signalere om det er stille lege, konstruerede lege eller kreative aktiviteter. Rummenes indretning skal fange børnenes interesser, indbyde til lege og dermed medvirke til at fremme gode læringsoplevelser. Vi har etableret "rum i rummet" for på den måde at kunne give børnene mulighed for at finde ro og fordybelse i lege. De enkelte rum indeholder ikke for mange tilbud og således skabes der ikke kaos, men overskuelighed. Kreative materialer som papir, farver osv. skal være tilgængeligt for børnene, så de selv kan gå i gang. Rummenes indretning skal ikke være stationære, men skal kunne ændres i forhold til børnegruppens interesse.
- Salen er indrettet, så den både giver mulighed for fysisk udfoldelse og for, at en større gruppe børn kan holde samling. I rummet er der trommer og andre rekvisitter som bruges til Sangglad-seancer. Der er bolde og hulahopringe, basketballkurv og scenekasser m.m. På gulvet er der lavet hinkeruder o. lign. så der f.eks. kan leges "jorden er giftig".
- Vi har en stor dejlig legeplads, hvor der er mange forskellige muligheder for leg og motoriske udfordringer. Legepladsen er opdelt, så det er muligt for vuggestuens børn at lege, uden at blive overrumplet af børnehavens børn. I vuggestueafdelingen er der sandkasse, gynger og vippedyr. Børnehavens legeplads er indrettet med bl.a. cykelbane,

bålplads, svævebane, sandkasse med legetårn, shelter, gynger og rutsjebane. Der er etableret forskellige lækroge, hvor der er mulighed for at lege uforstyrret eller lave huler. På legepladsen er der mange træer, som giver skygge for solen, ligesom der er et rigt udvalg af bærbuske, som udover at give en masse dejlig frugt også kommer til at fungere som læhegn og gemmesteder. Der er zoner på legepladsen, hvor græsset ikke bliver klippet, hvilket fremmer biodiversiteten og giver børnene en oplevelse af at være ude i den "vilde" natur.

Børnemiljøet vurderes til stadighed og afpasses ud fra børneperspektivet.

Alsidig personlig udvikling



For os i Langhøj Dagtilbud handler alsidig personlig udvikling om at udvide barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Dette gør vi igennem læringsmiljøet ved at fremme barnets engagement, livsduelighed og deltagelseskompetencer. Igennem leg og meningsfulde aktiviteter gør barnet sig erfaringer med forskellige sociale positioner og lærer at navigere i disse. Dette støtter barnets dannelse og livsduelighed. Børnene skal erfare sig selv og hinanden på mange måder, ligesom barnets selvforståelse og handlemønstre skal udfordres i både leg, aktiviteter og forpligtende fællesskaber. Her skal barnet have mulighed for at fordybe sig i det, som barnet er optaget af. Barnet skal have medbestemmelse og dets perspektiver og oplevelser skal anerkendes, så barnet føler sig betydningsfuld.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Vores læringsmål:

- Barnet skal opleve en grundlæggende tryghed og omsorg.

- Barnet skal opleve sig betydningsfuld så selvværdet styrkes.
- Barnet skal lære at udtrykke sine følelser og håndtere konflikter hensigtsmæssigt.
- Barnet skal tilegne sig personlige erfaringer.
- Barnet skal være medskabende i fællesskabet.
- Barnet skal blive selvhjulpent.
- Barnet skal udvikle sin fantasi og kreativitet.

Helt konkret vil vi:

- Anerkende barnets personlighed.
- Arbejde bevidst med at skabe en tæt relation til det enkelte barn.
- Opmuntre, støtte og vejlede barnet i den handling, som det vil udføre.
- Lytte til hvad barnet vil udtrykke.
- Støtte det enkelte barn, så det får plads i fællesskabet.
- Anerkende barnets følelser og støtte det i at give udtryk for sine følelser på en hensigtsmæssig måde.
- Hjælpe barnet med at identificere og reagere hensigtsmæssigt på andre børns følelser.
- Støtte barnet i at sige til og fra over for andre børn.
- Tilbyde aktiviteter ud fra det enkelte barns ressourcer og interesser.
- Motivere barnet til at afprøve sig selv i forskellige sammenhænge.
- Give barnet mulighed for at arbejde med forskellige materialer.
- Give barnet selvbestemmelse i så stort et omfang som muligt.
- Være opmærksom på at fange barnets initiativer og optagethed.
- Styrke barnet i at blive så selvhjulpent som muligt.

Arbejde i små børnegrupper for at fokusere på barnets nærmeste udviklingszone og relationer.



Social udvikling



Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer. Udviklingen foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene oplever at høre til og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv, at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer. Læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse

Vores læringsmål:

- At barnet mærker, at det er en del af fællesskabet.
- At barnet indgår i relationer og knytter venskaber.
- At barnet hjælper og drager omsorg for de andre børn.
- At barnet respekterer de andre børn og de voksne.
- At barnet lærer en god omgangstone.
- At barnet lærer at håndtere konflikter.
- At barnet bliver bevidst om, hvordan egne handlinger virker på andre.
- At barnet udvikler empati.
- At inddrage barnet i demokratiske processer.
- At barnet lærer at værdsætte forskellighed.

Helt konkret vil vi:

- Inddrage børnene i omsorgen for hinanden, ved f.eks. at trøste og puste.
- Have samlinger, hvor barnet både lærer at være i centrum, men også at vente på tur.
- Støtte det enkelte barns venskaber ved bl.a. at give mulighed for at børnene kan lege på tværs af huset.
- Anerkende barnets venskaber og grænser.
- Hjælpe barnet med at løse konflikter og respektere hinandens forskelligheder.
- Sætte ord på barnets følelser. F.eks.: "Jeg kan se, at du bliver rigtig sur/glad, når..."
- Synliggøre forskellige følelser igennem billeder, bøger og sange.
- Opfordre børnene til at hjælpe hinanden, f.eks. i garderoben med at få tøjet af, finde en skovl på legepladsen eller sende maden rundt ved bordet.
- Være tydelige voksne og gode rollemodeller.
- Lære barnet om sociale spilleregler.
- Lære barnet at deles om legetøjet.
- Lære barnet at samtale, hvor man skiftevis fortæller og lytter.
- Fokuserer på at have mindre børnegrupper.

- Skærme de børn, som har behov for det.
- Lave særlige aftaler med børn med særlige behov.
- Lave små grupper for børn med særlige udfordringer.
- Søge hjælp hos eksterne samarbejdspartnere.
- Guide barnet i sociale relationer.



Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer. Det er vigtigt, at børnene udvikler og fastholder deres identitet og selvfølelse ved at udtrykke sig. Det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber

Vores læringsmål:

- At vi er bevidste om, at vi er sproglige rollemodeller.
- At vi bruger legen som øvebane for barnets nonverbale og verbale kommunikation, ordforråd og sætninger.
- At den voksne er aktivt lyttende og bevidst om at støtte barnet i at udvikle en nuanceret sprog- og begrebsforståelse.

- At alle børn udvikler sprog, som bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Helt konkret vil vi:

- Rammesætte, deltage og understøtte barnets deltagelse i sprogstimulerende lege.
- Møde barnets sproglige udspil med opmærksomhed og anerkendelse.
- Guide barnet til at deltage i fællesskaber som understøtter deres kommunikative og sproglige udvikling.
- Tilbyde en bred vifte af sproglige læringsmuligheder, bl.a. iPad, bøger, samt skrivemateriale o. lign.
- Gennem samtaler, spørgsmål, historiefortælling og leg vil vi støtte barnet i at sætte ord på barnets forskellige oplevelser.
- Fortsætte med Sangglad og bruge de kompetencer vi som personale har opnået derigennem.
- Vi gør i dagligdagen brug af Brenda Taggerts teorier om udviklende kommunikation med børn - det at skabe roen omkring barnet og stille åbne spørgsmål, der skaber mulighed for tænsksomhed og dialog. Vi bruger bevidstheden om, at en god dialog kræver 5 turtagninger imellem barn og voksen. Herunder er nogle af eksemplerne på den form for kommunikation, vi er bevidste om, når vi er i dialog med børnene.



Krop, sanser og bevægelse



Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, samt kommunikation.

Børn er i verden gennem kroppen og herigennem lægges grundlaget for deres fysiske og psykiske trivsel. Der skal være plads til børnenes kropslige væren og gøren, hvilket kræver læringsmiljøer der fordrer både ro til fordybelse og fysiske udfoldelser. Læringsmiljøerne skal inspirere og motivere børnene til at lege, være kropsligt kreative, opleve en ro ved at hvile i sig selv og bruge deres sanser.

Børnenes aktive udforskning af verden handler om kroppens muligheder såvel alene som i samspil med andre. Vi skal aktivt følge børnenes spor og gennem forældreinddragelse støtte deres børn glæde ved kropslig udfoldelse.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vores læringsmål.

- At barnet opnår glæde ved kropslig udfoldelse
- At barnet får mulighed for at udvikle en positiv kropsidentitet
- At barnet får en bevidsthed om sunde levevaner.
- At barnet får kendskab til kroppen, dens opbygning, legemsdele, funktioner og formåen.



Krop, sanser og bevægelse

Helt konkret vil vi:

- Skabe et læringsmiljø med mulighed for forskellige bevægelsesaktiviteter, både fin- og grovmotorisk.
- Sammen med børnene udnytte legepladsens forskellige muligheder for at være fysisk aktiv.
- Støtte barnet i at blive så selvhjulpent som mulig.
- Til samlinger vil vi have aktiviteter, som styrker barnets kropskendskab, kropsbevidsthed og sanser.
- Lave emneuger omkring krop, sanser og bevægelse, motion samt hygiejneuger.
- Bruge nærmiljøet for at variere udfordringer og sanseoplevelser for barnet.
- Have ekstra fokus på børn med motoriske og sansemotoriske udfordringer.
- Inddrage forældre, hvis barn har brug for ekstra opmærksomhed i dets udvikling.
- Skabe rammerne indendørs, så der er mulighed for forskellige bevægelsesaktiviteter (den store sal, puderum, værksteder etc.).
- Have fokus på børnenes motoriske udfoldelser, samt ekstra træning for børn med motoriske vanskeligheder.
- Samarbejde med ergoterapeuter, fysioterapeuter og sundhedsplejersker, når et barn har brug for særlig støtte.



Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.



Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores læringsmål:

- At barnet får erfaring med natur, udeliv og science med alle sanserne, så de oplever den som kilde til leg, udforskning og viden.
- At barnet oplever glæde ved at være i naturen.
- At barnet udvikler nysgerrighed, respekt og forståelse for naturen.
- At barnet får erfaringer med årets gang og de fire årstider.
- At barnet udfolder sin spontanitet, fantasi og kreativitet igennem eksperimenter.
- At barnet danner erfaring med årsag, virkning og sammenhæng, samt at kategorisere og systematisere deres verden
- At barnet får en begyndende, matematisk opmærksomhed

Helt konkret vil vi:

- Tage udgangspunkt i barnets hverdag og nærmiljø. så der skabes størst muligt tilhørsforhold til dette.
- Være blandt børnene, samt være nysgerrige, engagerede, eksperimenterende, inspirerende, vejledende og støttende i forhold til barnets ressourcer og kompetencer
- Tage udgangspunkt i barnets erfaringer og nysgerrighed.
- Betragte naturen som et rum med højt til loftet, hvor barnet kan udfolde sin kropslighed, alt efter erfaringer og formåen.
- Lade naturen og dens materialer være springbræt til leg, fantasi og eksperimenter.
- Være videnssøgende sammen med børnene.
- Give barnet tid til fordybelse uden afbrydelse.
- Give barnet forståelse for sammenhænge og for det økologiske kredsløb i naturen.

- Tage på ekspeditioner i naturen og opleve biodiversitet, f.eks. skoven, stranden, havnen, og legepladsen m.m.
- Lave udstillinger og eksperimenter med naturen, både ude og inde.
- Være ude hver dag, så børnene mærker årstiderne.
- Bruge legepladsen hver dag, hvor der er mulighed for at finde små dyr under stenene, lave bål, grave huller, hoppe i vandpytter m.m.
- Lave affaldsindsamling en gang om året, hvor vi bl.a. snakker om affald i naturen og konsekvenserne af det.
- Lade os inspirere af de "Grønne Spirer" og bruge ideer og viden for at opretholde Det Grønne Flag.



Kultur, æstetik og fællesskab



Kultur er en kunstnerisk og skabende kraft, som aktiverer børns sanser og følelser. Ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur, kan børn møde nye sider af sig selv. De kan få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Vores læringsmål:

- At barnet bliver præsenteret for og får mulighed for at eksperimentere og afprøve sig selv i forskellige kulturelle og æstetiske udtryksformer.
- At barnet får kendskab til egen og andres kulturelle baggrund og traditioner i det sociale fællesskab.
- At barnet bliver medskaber af kultur.
- At have fokus på overgangen fra vuggestue/dagpleje til børnehaven og fra børnehaven til førskolen.

Helt konkret vil vi

- Vi arbejder aktivt med at integrere "Sangglad" i vores hverdag. Vi leger dagligt med rytmer, sang og toner.
- Vi har fokus på venskaber og på hvordan vi behandler hinanden.
- Vi inspirerer til fantasilege ved selv at deltage i legen og/eller komme med ny inspiration til barnets leg.
- Vi deler børnene op i små grupper, så muligheden for læring optimeres.
- Vi lærer børnene at arbejde med forskellige kreative udtryk. Vi inspirerer til brug af forskellige tegne- og malemateriale.
- Vi præsenterer barnet for forskellige materialer, det kan lave kunst med.
- Vi markerer de danske traditioner som f.eks. Skt. Hans, jul, fastelavn, høst og fødselsdage.
- Vi giver barnet plads til selv at tage initiativer og bakker barnet op i dette.
- Vi holder samling i små grupper, hvor vi synger og fortæller historier.

- Vi bruger nærmiljøet, - herunder udforskning af den omkringliggende natur, besøg på plejehjemmet, indkøbstur hos den lokale købmand, samt ture til biblioteket, hvor vi også præsenteres for forskellige kulturelle indslag.
- Vi får forskellige smagsoplevelser gennem den mad, vores køkkenassistent laver til os, og som vi nyder i fællesskab.
- Vi arbejder bevidst og struktureret med at skabe tydelige, traditionsbundne overgange for barnet fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til førskole.





Metoder og evalueringskultur

Vi ønsker at skabe et dagtilbud af høj kvalitet ved løbende at forholde os reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette gør vi igennem vores evalueringskultur, der består af forskellige redskaber og metoder:

- AL, kollegial supervision
- Personalemøder
- PPR-tid, pædagogisk psykologisk rådgivning med tale-høre-pædagog, ergoterapeut, børnepsykolog og fasttilknyttet ressource pædagog
- Afdelingsmøder
- Supervision med PPR
- Daglige refleksioner og iagttagelser
- Aktionslæringskema

Aktionslæring:

Vi anvender aktionslæring som vores primære evaluerings- og udviklingsmetode, hvor vi opsætter et pædagogisk mål med fokus på et udviklingsområde. Det kan være at støtte det enkelte barn i at indgå i sociale fællesskaber, eller at barnet opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som det kan anvende i sociale fællesskaber. Derefter kigger vi på, hvordan vi kan optimere læringsmiljøet, så barnet støttes i at udvikle disse kompetencer. Dette gør vi ved at sætte nogle prøvehandlinger i gang, som f.eks. at lege regellege eller holde samlinger, hvor vi bl.a. laver skriftlige observationer. Ud fra observationerne evaluerer vi på, hvorvidt vi har opnået den udvikling, som vi gerne ville i vores læringsmiljø. Med afsæt i denne evaluering sætter vi nye pædagogiske mål og igangsætter evt. nye prøvehandlinger.

Aktionslæringskemaet kan anvendes som arbejdsredskab i forskellige sammenhænge. Det kan være, hvis vi ønsker at belyse en læringskultur i institutionen, skabe en forandring i en børnegruppe, eller hvis vi ønsker en udvikling hos nogle børn i en mindre gruppe.

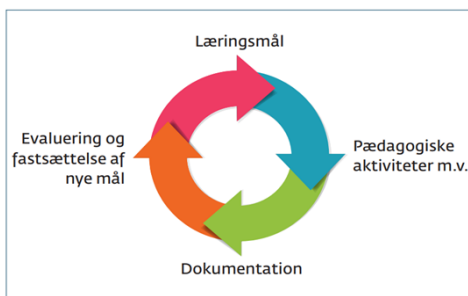
KIDS:

Endvidere har vi arbejdet en del ud fra KIDS konceptet, siden dette er blevet vores tilsyns redskab. Alle medarbejdere har læst materialet og er indført i de teorier bag konceptet. Vi arbejder systematisk med de indsatspunkter der opstår, når vi har tilsyn.

Vi har indenfor KIDS konceptet selv valgt indsatsområdet "**Demokrati og deltagelse**". Her har vi det seneste år arbejdet med indsatser i alle grupperne for, at skabe endnu større medbestemmelse for børnene. Nogle af disse eksempler er beskrevet i bilagene.

Kvalitetscirklen:

Når vi evaluerer, arbejder vi i Langhøj Dagtilbud ud fra kvalitetscirklen, hvor vi med afsæt i et læringsmål tilrettelægger et læringsmiljø, som vi beslutter os for at arbejde med og dokumentere vha. aktionslæringskemaet. Efterfølgende evalueres de pædagogiske mål vi har sat os - er målet blevet nået? Hensigten er, at vi derefter formulerer nye mål eller arbejder ud fra samme mål, men med nye tiltag, for at opkvalificere læringsmiljøet



Efterfølgende er vedhæftet de seneste gennemførte eksempler på lærings- og evalueringsforløb i Langhøj Dagtilbud indenfor flere forskellige områder. Se bilagene. Disse evalueringer er alle udført på større grupper. Sideløbende med dette har vi også indsatser i små grupper, hvor specifikke behov bliver arbejdet med såsom sprog, social kompetence osv., dette kan til tider være individuelt, men oftest arbejdes der i mindre grupper - med op til 3 børn.

Evaluering af det pædagogiske arbejde i Langhøj Dagtilbud har fundet sted igennem mange år, men vi er nu blevet langt bedre til at bruge kvalitetscirklen, der fastholder os i, at opstille nye mål når vi evaluerer vores indsatser. Og dette er i dag en naturlig følge, når vi evaluerer og der er behov for nye yderligere indsatser, at der så straks udarbejdes nye mål og indsatser.

Med venlig hilsen

Den samlede personalegruppe i Langhøj Dagtilbud.

Revideret juni 2024

SMTTE-model på café

Projekt	Hvad?	Café som tilbud til eftermiddagsmad.
Sammenhæng	Hvad er vilkårene og hvad er status?	Vi har i børnehaven sat fokus på medbestemmelse i børnehøjde. I den forbindelse har vi valgt, at indføre café om eftermiddagen, som et tilbud om et måltid, i stedet for krav om mad på stuerne. Det giver børnene mulighed for, at mærke efter i sig selv, om de overhovedet er sultne. De behøver ikke nødvendigvis afbryde en leg eller pakke sammen på det de er ved og de voksne kan nemmere sætte aktiviteter i gang, som kan vare hele eftermiddagen. Det handler ikke om, at børnene skal bestemme, hvad der skal ske og styre hele programmet for dagen, men de skal opleve, at de kan få indflydelse i deres dagligdag. Børn har brug for at føle sig værdifulde – set hørt og forstået og det oplever de, når de har selv- og medbestemmelse.
Mål	Hvad er målet?	Vi vil hjælpe børnene til, at tage mere ejerskab over deres dag i børnehaven ved, at give dem mulighed for selv, at bestemme, hvornår de skal spise eftermiddagsmad.
Inklusion	Hvordan fremmer vi alle børns udvikling?	Projektet involverer alle børn, da vi mener, at alle børns perspektiv bør inkluderes i den daglige struktur i børnehaven. Selvfølgelig på forskellige niveauer alt efter alderstrin. Det giver selvtillid, selv at kunne være med til, at bestemme og ikke alt i børnehaven, bør være en voksen beslutning.
Tiltag	Hvad gør vi?	Formen vil være, at børnene i tidsrummet kl. 14-15 kan deltage i caféen i køkkenet, hvor to voksne vil sørge for, at hygge om børnene, gøre køkkenet klar til en ny dag og lukke ned. På stuerne vil der være et afkrydsningsskema, så de voksne kan holde styr på, hvem der har spist og hvem der ikke har + om det er de samme, som altid siger nej tak. Alle børn skal op og se hvad der tilbydes og skal som minimum drikke et glas vand.
Tegn	Hvordan kan vi se, at vi er på vej mod målet?	Projektet har kørt siden januar 2023. Børnene er blevet gode til, at mærke efter, om de har lyst til, at komme op i caféen eller ej. Ofte bliver der sagt nej tak til maden og det accepteres.
Evaluering	Er målet nået? Hvorfor/Hvorfor ikke?	Vi er kommet et godt stykke og formen fungerer, men konceptet kan udvikles endnu mere. Fx. ved, at afskaffe afkrydsningsskemaerne for de store i børnehaven. Når de når den alder kender de dagsformen i børnehaven og de kan øve sig i selv, at mærke efter om de er sultne eller ej. Medbestemmelsen bør udvides og udvikles efter alderstrin - hvad der gælder når man er 3 år, skal ikke nødvendigvis gælde når man er 5-6 år. Yderligere drøftelse ønskes i fælles forum.

Aktionslæring

<p>Pædagogisk mål:</p>	<p>Det pædagogiske mål er at styrke sociale relationer og skabe bedre trivsel i hverdagen hos udvalgte børn. Aktionen er udformet ud fra et særligt fokus på en-to børn fra Sommerfuglene, som vi vurderer kunne drage stor nytte af aktionen.</p>
<p>Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?</p>	<p>Vi oplevet ét-to børn hos Sommerfuglene som er meget urolige på stuen. De har svært ved selv at holde koncentrationen i egne lege og at indgå i legerelationer med de andre børn, og derved opstår der mange uhensigtsmæssige "lege" (åbne skabe, kravle på stole m.m.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi ønsker at skabe en bedre trivsel i hverdagen for disse børn. • Vi ønsker at styrke det sociale sammenspil og legerelationer med de andre børn på stuen, og støtte børnene i mere konstruktive lege. • Vi ønsker at børnene kan fastholde opmærksomheden og koncentrationen i lege og aktiviteter. • Vi ønsker at mindske "vilde" lege og skabe mere ro på stuen. • Vi ønsker at de voksne kan sige mindre "nej" "stop" m.m. i hverdagen- altså mindske uønsket adfærd.
<p>Hvad vil vi prøve af?</p>	<p>Vi vil lave en aktion med en lille gruppe børn hvor vi primært fokusere på at styrke det sociale sammenspil, og lave lege og aktiviteter der skaber ro hos børnene. Læringsrummet vil primært være inde ved Sommerfuglene, men kan også være i salen eller ude, eksempelvis en tur. Der skal skabes et rum uden forstyrrelser og ydre påvirkninger, for at skabe de bedste rammer for børnenes nærmeste udviklingszone og øget koncentration omkring aktiviteterne.</p> <p>Aktiviteterne vil forgå i mindre grupper af to-fire børn, eller én til én. For at skabe forudsigelighed vil aktionen blive lavet mindst én dag i ugen, og vil ligeledes bestå af genkendelige elementer og tilbagevendende aktiviteter.</p> <p>Eksempler på aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bygge Lego, Puslespil, Børne-køkken • Kreative aktiviteter (Klippe, tegne, male.) • Sanglege <p>Vi vil stilladsere børnene gennem aktionen ved at guide børnene til at forstå eller løse en given opgave. Aktiviteterne vil variere i længde, tilpasset til den enkelte aktivitet og børnenes nærmeste udviklingszone. Tidsrammen vil være 10-30 minutter. Et delmål er at længden på udvalgte aktiviteter kan forøges i takt med en øget koncentration og indlevelse hos børnene.</p>

	Aktionen evalueres løbende og nye tiltag og forandringer i processen vil løbende blive tilføjet til skemaet.
Løbende noter:	De deltagende børn efterspørger at vi laver nogle af aktiviteterne/legene også udenfor selve aktionen. Dette smitter også af på de andre børn på stuen, især sanglege og puslespil ved højbordet er blevet meget efterspurgt.
Har vi opnået den forandring, vi gerne ville i vores læringsmiljø?	Vi oplever en forandring med mindre uro på stuen blandt de primære fokusbørn og en bedre evne til selv at fasthold en leg.
Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?	Vi ønsker at fortsætte aktionen, med henblik på at viderefører vores tidligere erfaringer til de børn der nu er blevet lidt ældre end da aktionen først blev implementeret. Vi håber her at se en ligende udvikling hos de deltagende børn.

Aktionslæring i den styrket læreplan.

Pæd. mål. indenfor Kommunikation og sprog	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.
Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?	<ul style="list-style-type: none">● At fremme større forståelse for omverdenen og sprogudvikling hos hvert enkelt barn.● Reducere uønsket adfærd såsom at bide og skringe.
Hvad vil vi prøve af?	<ol style="list-style-type: none">1. Øget fokus på sprogstimulering gennem leg, sang og fortællinger.2. Indførelse af aktiviteter til at styrke ordkendskab og begrebsforståelse.3. Skabe rum til aktiv lytning og forbedre lyttefærdigheder.4. Fremme positivt kommunikativt samspil og social interaktion.5. Arbejde i små grupper i hverdagsituationer.6. Gentagelse af korrekt sprogudtale.7. Øget bevidsthed om sammenhængen mellem sprog og kropssprog hos voksne.8. Sikre, at alle børn udvikler sproget gennem dialogisk læsning og andre interaktive aktiviteter. <p>Handlinger:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Implementere strukturerede aktiviteter for sprogstimulering og leg.2. Introducere nye ord og begreber gennem forskellige materialer og aktiviteter.3. Skabe dedikeret tid til aktiv lytning og forståelse af beskeder.4. Facilitere kommunikativt samspil gennem guidede samtaler og sociale aktiviteter.5. Organisere små gruppeaktiviteter for at fremme interaktion og sprogudvikling.6. Korrigere og gentage korrekt sprogudtale i samtaler med børnene.7. Øve opmærksomhed på både verbal og non-verbal kommunikation hos personalet.8. Integrere dialogisk læsning og sangglad i daglige rutiner for at styrke sprogudviklingen.

Aktionslæring i den styrket læreplan.

De løbende noter:	<ul style="list-style-type: none">● Vi har set et fald i antallet af bid mellem børnene.● Der er blevet mindre skrig på stuerne.
Har vi opnået den forandring, vi gerne ville i vores læringsmiljø?	<ul style="list-style-type: none">● Mærkbar forbedring i børnenes sprogforståelse og kommunikative evner.● Reduktion af uønsket adfærd som følge af øget sprogstimulering og bedre kommunikationsevner.●
Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?	<ul style="list-style-type: none">● Vi vil lave et billedlotteri med billeder af børnene, som skal hjælpe børnene med at lære hinanden^s navne.

Aktionslæring i den styrket læreplan.

Pæd. mål. indenfor Kommunikation og sprog + Barnets perspektiv.	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.
Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?	Vi har i den kommende tid valgt at have ekstra fokus på, at følge barnets spor i samtaler - Både ved bordet, i legen og gennemgående i dagligdagen.
Hvad vil vi prøve af?	Vi vil være ekstra opmærksomme på, at gribe de emner som fylder hos børnene. Vi vil være i dialogen sammen med det enkelte barn, inddrage andre børn, samt yde støtte i en barn/barn dialog.
De løbende noter:	I gruppens kinabog
Har vi opnået den forandring, vi gerne ville i vores læringsmiljø?	Børnene er nysgerrige, tager selv nye emner op og vil gerne snakke om ting i fælles forå. Vi oplever, at børnene udfolder sig og inddrager nye emner i deres leg barn/barn imellem.
Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?	Vi ønsker at fortsætte med, at være opmærksomme på, at tage os tid til, at følge barnets spor. Det giver os et indblik i, hvad der fylder hos børnene og vi får talt om rige emner i børneniveau.

Aktionslæring i den styrket læreplan.

Pæd. mål	AT STYRKE BØRNE FÆLLESSKABET I OVERGANGEN FRA BØRNEHAVE TIL FØRSKOLE
Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?	AT BØRNE FÅR EN ØGET BEVIDSTHED OM ANDRES OG EGNE EVNER/KOMPETENCER I FHT. KREATIV TÆNKNING OG FORESTILLINGSEVNE. DERVED STYRKES BØRNE FÆLLES FORESTILLINGSEVNE, FORSTÅELSE OG REFERENCERAMME.
Hvad vil vi prøve af?	I FORLÆNGELSE AF VORES EVENTYR TEMA VIL VI NU VIDEREUDVIKLE SANGE/SANGLÆGE OG HER IGENNEM DRAMATISERE DEM. EKS.: TORNROSE, TRE SMÅ SOLDATER, TYV, JA, TYV., VENNESANGEN. DERUDOVER VIL VI PRÆSENTERE BØRNE FOR FØRSKELLIGE REGELLEGE: - TO MAND HØJ - TAG DEN RING - BANKEBØF - KLUDDERMOR - TO MAND FREM FOR EN ENKE
De løbende noter: 1/3	- VI HAR PRÆSENTERT FL. FØRSKELLIGE SANGLÆGE FOR BØRNE. DE HAR TAGET POSITIVT IMOD DEM OG TAGET DEM MED SIG OG HAR LEGET LEGENE VIDERE ANDRE STEDER, - VI HAR UDFØRDRET BØRNE FØRSÅELSE AT EVENTYR-FORTÆLLINGEN GENNEM EGEN KONSTRUKTION AF EVENTYR. BØRNE HAR SAMARBEJDET OM AT DIGTE EVENTYR OG HAR UDFØRDRET ØRES INDBRØDES SPROGLIGE KUNNEN. - DE BØRN SOM HAR HÆFT LYST HAR SYET DERES EGNE HÆNDUKKER SOM DE HAR BRUGT TIL DUKKETEATER
Har vi opnået den forandring, vi gerne ville i vores læringsmiljø?	DA VI SER AT LEGENE HAR 'SAT SIG' I BØRNE OG DE FØRSÆTTER LEGENE EFTER PRÆSENTATIONEN KAN VI UDLEDE AT DET B.LA ER EN DEL AF FÆLLES REFERENCERAMME. VI SER NYE LEGERELATIONER ETABLERET MÆLLEM BØRNE, BØRNE HAR FÆET ØJE PÅ NYE STYRKER HOS
Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?	DERES VENNER OG HOS SIG SELV → BØRNE STARTER I FØRSKOLE

Pædagogisk mål	Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber
Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?	Vi vil: Styrke børnenes mundmotorik og sanser. Understøtte børnene i at bruge sproget i forhold til deres udvikling.
Hvad vil vi prøve af?	Tre gange om ugen vil vi arbejde med materialet "Snik-snak", forløbet skal strække sig over 4 uger. Vi vil arbejde med rim og remser, lyttelege, stemmeleje og vores Sangglad seancer. Vi vil styrke mundmotorikken bl.a. ved at puste lys ud og puste bobler i et glas vand. Vi vil være gode sproglige rollemodeller. Vi italesætter det vi gør, vi opfanger og støtter børnenes sproglige udvikling. I forbindelse med måltiderne snakker vi om maden. Vi opmuntrer børnene til at sige, hvad det er, de gerne vil spise i stedet for at pege på maden. Når vi er på puslebordet, snakker vi om kroppen, i garderoben benævner vi, hvilket tøj vi skal have på ud osv.
De løbende noter:	Vi får lavet en plan, så børnene på skift bliver ansvarlig for at puste lyset ud, når dagens aktivitet er færdig, hvorved de også blive trænet i at vente på tur.
Har vi opnået den forandring, vi gerne ville i vores læringsmiljø?	Vi har set, at børnene udviser glæde og genkendelighed, når vi arbejder med mundmotoriske lege. Er der en dag, hvor vi ikke puster fjer, efterspørger de det. Børnenes sprog udvikles og de udviser interesse for ord og de leger med lydene.
Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?	I forbindelse med vores nye tema "Krop, sanser og bevægelse" vil vi fortsat have fokus på børnenes sproglige udvikling. Vi arbejder stadig med Sangglad-seancerne, hvor der især skal være fokus på bevægelsessange og sanglege. Når vi igangsætter forskellige motoriske aktiviteter, vil vi være gode sproglige rollemodeller for børnene og vi italesætter, hvad vi gør og hvad der skal ske i forhold til aktiviteten/legen.

<p>Pædagogiske mål</p>	<p>Kommunikation og sprog:</p> <p>At understøtte at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og idéer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.</p>
<p>Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?</p>	<p>Med udgangspunkt i de traditioner, der er i december, ønsker vi at give børnene en større kulturel viden om danske traditioner, som er knyttet til julen.</p>
<p>Hvad vil vi prøve af?</p>	<p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Læse nissehistorie hver dag om en gårdnisse. ➤ Vi får besøg af en nisse på stuen hver dag, som laver nisseløjer. ➤ Gå luciaoptog ved plejehjemmet. ➤ Bage pebernødder ➤ Spise julefrokost. ➤ Deltage i julegudstjeneste
<p>Har vi opnået den forandring vi gerne ville i vores læringsmiljø?</p>	<p>Vi har oplevet et stort engagement fra børnene. De kan genfortælle nissehistorierne og lærer nye ord fra historierne. F.eks. hvad er en karl eller et trug? De har brugt nissehistorierne og besøgene af drillenissen til selv at digte videre og lave nissesæk og -ballade på stuen. Her engagerer og inspirerer børnene hinanden til at finde på, hvad nissen har lavet, og hvad den kan lave af nye løjer.</p> <p>Omkring luciaoptoget ved plejehjemmet har børnene lært om, hvorfor vi går Lucia og hvad et plejehjem er. Vi hører ofte børnene synge og lege Lucia. De sange, vi har øvet til julegudstjeneste, er børnene også begyndt at synge, når de sidder og leger. Børnene kan fortælle, hvad sangene handler om, og de kan fortælle om, hvorfor vi fejrer jul.</p>
<p>Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?</p>	<p>Vi ønsker fremadrettet at arbejde med den kultur, der er i fællesskabet imellem børn og voksne og mellem børn/børn, herunder hvilke værdier og normer, vi ønsker, skal være i fællesskabet med hinanden. Det vil blandt andet sige, hvordan vi er sammen, snakker sammen og spiser sammen.</p>

<p>Pædagogiske mål</p>	<p>Social udvikling:</p> <p>At understøtte et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn kan udvikle empati og relationer.</p>
<p>Hvilke forandringer ønsker vi i vores læringsmiljø?</p>	<p>Med udgangspunkt i børnegruppen vil vi særligt arbejde med, hvilke normer og værdier vi ønsker i fællesskabet, så alle børn oplever trivsel, læring, udvikling og dannelse. Her ønsker vi at styrke børnenes selvkontrol og selvregulering.</p>
<p>Hvad vil vi prøve af?</p>	<p>Vi vil:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Når vi holder samling, laver vi en stor cirkel, så børnene har plads ved siden af sig. Der ligger et billede af hvert barn, der hvor det skal sidde. ➤ Give børnene redskaber, gode idéer og tricks til, hvordan man kan sidde ved siden af hinanden eller stå i kø uden at røre dem omkring sig. ➤ Når den voksne rækker hånden op og tæller ned fra 5, skal der være ro. ➤ Til samling må børnene række hånden op, og sige noget, når de bliver spurgt. De kan holde en hånd for munden for ikke at komme til at snakke, når det ikke er deres tur. ➤ Vi vil italesætte, at vi skal være verdensmestre, inden vi skal i skole.
<p>Har vi opnået den forandring vi gerne ville i vores læringsmiljø?</p>	<p>Vi øver os hele tiden, særligt, når børnene er samlet til samling, står i kø eller sidder ved bordet. For nogle børn er det svært at afgrænse sig fra de andre børn og holde på sin lyst til at kramme, fjolle, tumle eller drille hinanden, men vi øver os meget på ikke at komme de andre børn ved, når fokus er på f.eks. at spise eller synge sammen. Mange børn øver sig i at holde hænderne for sig, selv når de står i kø, ved at folde armene på maven, putte hænderne i lommen eller lege håndjern på ryggen. Det samme gør de til samling eller sætter sig på hænderne.</p> <p>Børnene er blevet gode til at række hånden op og holde sig for munden, når de gerne vil sige noget til samling.</p> <p>Børnene har stort fokus på at øve sig i selvregulering, og de snakker om medaljer og glæder sig til at blive verdensmestre.</p>
<p>Hvilke nye forandringer ønsker vi så i vores læringsmiljø?</p>	<p>Vi øver os stadig i samme mål, da det er svært.</p> <p>Vi ønsker en større ro, når vi sidder ved måltidet. Her kan nogle af de samme metoder bruges. Men måske kan afslapningsmusik også bruges, når børnene kommer ind på stuen og sætter sig ved bordet.</p>